

mgr inż. Anna Gogola

Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Katowicach

Wymagania funkcjonalno-użytkowe dla gabinetów medycyny estetycznej – aspekty sanitarno-higieniczne

Większość zabiegów medycyny estetycznej wiąże się z naruszeniem ciągłości tkanek. Klienci mogą być nosicielami różnych chorób wywołanych przez: grzyby, bakterie, wirusy i pasożyty, dlatego każdy klient może być potencjalnie zakaźny. W związku z powyższym zakłady świadczące tego typu usługi powinny spełniać wymogi takie jak gabinety zabiegowe. W sytuacji udzielania świadczeń o charakterze chirurgicznym podmiot powinien zapewniać pomieszczenia spełniające wymagania jak dla jednostek prowadzących działalność leczniczą.

Zgodnie z przepisami budowlanymi realizacja powyższych obiektów związana jest z opracowaniem dokumentacji projektowej, która powinna być uzgodniona w zakresie m.in. wymagań higienicznych i zdrowotnych. Problem stanowią gabinety sektora beauty.

W obowiązujących przepisach brak jest konkretnych zapisów dotyczących wymagań dla tego typu zakładów, gdyż rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej (Dz.U. Nr 31, poz. 273) utraciło moc z dniem 02 stycznia 2012 r. Zagadnienia dotyczące wymagań ogólnobudowlanych, zasad planowania powierzchni użytkowej, oświetlenia, instalacji wentylacji, wodno-kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania i innych elementów infrastruktury, regulowane są w przepisach wydanych na mocy prawa budowlanego, jak również w przepisach w sprawie wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy.

Podstawą do sporządzenia dokumentacji projektowej obiektu powinien być program funkcjonalno-użytkowy ustalony z inwestorem. Na podstawie ww. programu sporządza się projekt budowlany niezbędny do uzyskania stosownych zezwoleń na budowę lub zmianę sposobu użytkowania pomieszczeń. Opracowanie to powinno zawierać wszelkie niezbędne informacje o planowanym zakresie usług, a także ilości personelu i czasie pracy. Powinno również zawierać informacje i wytyczne dla branż projektowych (architektury wraz z wykończeniem poszczególnych pomieszczeń, instalacji wentylacji, wodno-kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania i elektrycznej). W zależności od profilu świadczonych usług wymagania w rozwiązaniach projektowych tych obiektów mogą być różne. Są one uzależnione od rodzaju i zakresu wykonywanych świadczeń.

Spełnienie wskazanych wymogów przy projektowaniu jest m.in. przedmiotem oceny dokonywanej przez organa Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach uzgodnienia dokumentacji projektowej, gdyż daje ono szansę na

stworzenie miejsca bezpiecznego zarówno dla personelu, jak i dla klientów. Po zrealizowaniu obiektu z uwzględnieniem wszelkich wymogów właściciel obiektu powinien powiadomić m.in. organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej o zakończeniu robót budowlanych i zamiarze przystąpienia do użytkowania pomieszczeń. Następnie przeprowadzana jest kontrola w celu sprawdzenia zgodności wykonania obiektu z uzgodnioną dokumentacją projektową i dopuszczenia go do użytkowania.

Gabinet powinien być zlokalizowany w odrębnym budynku lub lokalu albo stanowić wyodrębnioną część budynku lub lokalu. Wejście do gabinetu może być wspólne dla wszystkich jego użytkowników i prowadzić z dróg komunikacji ogólnej, jednak nie może prowadzić przez pomieszczenia, w których nie są świadczone tego rodzaju usługi.

W zakładzie należy wydzielić:

- pomieszczenia, w których są świadczone usługi,
- szatnię i poczekalnię dla osób korzystających z usług,
- pomieszczenia higieniczno-sanitarne dla osób korzystających z usług i zatrudnionych w zakładzie,
- pomieszczenie lub miejsce do przechowywania sprzętu do utrzymania czystości,
- pomieszczenie lub szafy do przechowywania preparatów kosmetycznych,
- pomieszczenie lub szafy do przechowywania czystej i brudnej bielizny,

- miejsce na pojemniki, w których są gromadzone odpady.

Pomieszczenia w zakładzie, w którym są świadczone usługi, powinny mieć powierzchnię umożliwiającą takie rozmieszczenie, zainstalowanie i użytkowanie stanowiących jego wyposażenie urządzeń i sprzętu, które zapewni właściwe świadczenie usług. Zakład powinien być przyłączony do instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej lub korzystać z własnego ujęcia wody.

W zakładzie kosmetycznym zabiegi mogą odbywać się w wydzielonych pomieszczeniach wyposażonych z umywalki z ciepłą i zimną wodą. W przypadku, gdy wykorzystywane są preparaty kosmetyczne powodujące zewnętrzne zanieczyszczenie ciała, należy wydzielić łazienkę wyposażoną w natrysk, miskę ustępową oraz umywalkę, dostępną bezpośrednio z pomieszczenia, w którym są świadczone usługi.

Gdy do zabiegów stosuje się narzędzia wielokrotnego użytku należy zainstalować dodatkowo zlewozmywak. Tam, gdzie są świadczone usługi w zakresie pedicure, wydziela się stanowisko o powierzchni co najmniej 6 m², odizolowane od innych stanowisk. Stanowisko pedicure wyposaża się w brodzik do moczenia nóg z bieżącą ciepłą i zimną wodą lub przenośny brodzik do moczenia nóg, który myje się i dezynfekuje po każdym umyciu.

Narzędzia, których stosowanie powoduje naruszenie ciągłości tkanek, po każdorazowym użyciu należy zdezynfekować, umyć, wysu-

Artykuł prezentowany jest w ramach kampanii społecznej Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego „Mam świadomość, jak być zdrowym” adresowanej do podmiotów sektora „beauty” województwa śląskiego. Właściciele i pracownicy zakładów, będą mogli uczestniczyć w organizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną województwa śląskiego bezpłatnych szkoleniach, których harmonogram zamieszczony będzie na stronie internetowej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Katowicach
www.wsse.katowice.pl.

zyć, zapakować i poddać sterylizacji. Sterylizacja sprzętu używanego w gabinecie może odbywać się w wydzielonym pomieszczeniu znajdującym się w obrębie zakładu, dostępnym z komunikacji ogólnej, ewentualnie na stanowisku sterylizacji zorganizowanym w gabinecie. Usługa sterylizacji sprzętu może być również zlecona podmiotowi zewnętrznemu, posiadającemu udokumentowany system jakości. W przypadku sterylizacji gabinetowej w pomieszczeniu należy zapewnić warunki do przygotowania sprzętu do sterylizacji, kompletowania, pakietowania oraz przechowywania materiałów wysterylizowanych.

Stanowisko sterylizacji gabinetowej powinno być zlokalizowane poza drogami komunikacji wewnątrz gabinetu, w wydzielonej części o dodatkowej powierzchni i stanowi ciąg technologiczny w ustawieniu szeregowym obejmujący:

- odcinek (blat) materiałów skażonych ze stanowiskiem na co najmniej jeden pojemnik do dezynfekcji,
- myjnię – dezynfektor lub zlew dwukomorowy,
- odcinek (blat) materiałów czystych do przeglądania i pakietowania sprzętu przed sterylizacją,
- sterylizator parowy,
- odcinek (blat) materiałów sterylnych.

W pomieszczeniach ściany i podłogi powinny być wykonane z materiałów gładkich, zmywalnych, nienasiąkliwych, i odpornych na działanie środków dezynfekcyjnych. Materiały użyte do wykończenia ścian i podłóg powinny posiadać atesty dopuszczające do stosowania w tego rodzaju obiektach. W celu zapewnienia odpowiednich warunków higienicznych w gabinetach medycyny estetycznej oraz obiektach sektora beauty, oprócz prawidłowego układu funk-

cjonalnego oraz odpowiedniego zagospodarowania przestrzeni, istotną rolę odgrywają instalacje. Budynek lub lokal powinien być wyposażony w instalacje: wentylacyjną, wodociągową, kanalizacyjną, grzewczą i elektryczną, spełniające wymogi określone w obowiązujących przepisach oraz w Polskich Normach, wprowadzonych do obowiązkowego stosowania. Instalacje te powinny zostać zaprojektowane i wykonane w sposób zapewniający bezpieczeństwo ich użytkowania (ochrona przed wtórnym zanieczyszczeniem, a także przed potencjalnym zagrożeniem epidemicznym, np. legionelloza, grzejniki powinny być gładkie i łatwe do czyszczenia). Duże znaczenie dla funkcjonowania tego typu obiektów ma prawidłowo działająca wentylacja, która powinna usuwać czynniki szkodliwe i zapewniać odpowiedni mikroklimat w pomieszczeniach. Należy zapewnić wymianę powietrza poprzez zastosowanie wentylacji grawitacyjnej kanałowej o krotności co najmniej 1,5 w/h (w pomieszczeniu, w którym konieczna jest zwiększona wymiana powietrza, powinna być wentylacja mechaniczna lub klimatyzacja). Instalacje powinny być poprowadzone podtynkowo lub obudowane. Pomieszczenia na pobyt ludzi powinny posiadać oświetlenie dzienne dostosowane do jego przeznaczenia, kształtu i wielkości. Okna powinny być otwieralne i uchylne (z wyjątkiem pomieszczeń, w których zainstalowana jest klimatyzacja), zaopatrzone w nawiewniki i urządzenia zabezpieczające przed nadmiernym nasłonecznieniem lub przegrzaniem.

Spełnienie przynajmniej tych podstawowych wskazanych wymogów stawianych gabinetom medycyny estetycznej oraz obiektom sektora beauty na etapie ich projektowania i urządzania daje gwarancję stworzenia miejsca bezpiecznego pod względem sanitarnym zarówno dla personelu, jak i dla klientów.

Wydawca:

Agencja Reklamowa LION-ART Dorota Piech
ul. Staromiejska 2/13, 40-013 Katowice
tel./fax: 32 253-02-88, 32 253-60-89
<http://www.lion-art.com.pl>
e-mail: office@lion-art.com.pl

Redakcja:

Redaktor naczelny: dr n. farm. Sławomir Wilczyński
Redaktorzy: Maria Zagdańska, Hanna Majewska
<http://www.aesthetica.com.pl>
e-mail: redakcja@aesthetica.com.pl

Dyrektor ds. wydawniczych:

Maria Zagdańska – tel. 514 962 496
mariazagdanska@aesthetica.com.pl

Sekretarz redakcji:

Agnieszka Walas – tel. 32 201 60 17
agnieszkawalas@aesthetica.com.pl

Skład komputerowy

i opracowanie reklam:
Sławomir Jędrysiak, Eugeniusz Kotalczyk
e-mail: dtp@lion-art.com.pl

Współpraca:

prof. dr hab. n. med. Zygmunt Adamski,
prof. dr hab. n. med. Magdalena Czarnecka-Operacz,
prof. dr hab. n. med. Roman Nowicki,
dr hab. n. med. Adam Reich, prof. nadzw.,
dr n. med. Magdalena Jąłowska, dr n. med. Magdalena Jurzak,
dr n. med. Jerzy Kolasiński,
dr n. med. Dorota Wielowieyska-Szybińska,
dr n. med. Aleksandra Wilkowska, doc.
lek. med. Kinga Adamska, lek. med. Marcin Ambroziak,
lek. med. Aleksandra Gołębiowska, lek. med. Adam Gumkowski,
lek. med. Radomir Reszke, lek. med. Ewa Ring,
lek. med. Anna Sadowska-Przytocka,
mgr inż. Anna Gogola, mgr Barbara Kozioł,
mgr Sylwia Wójcik

Korekta:

Agnieszka Nowak